

PM 2017:69 RI (Dnr 133-329/2017)

**Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession,
ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning
mellan terminalplats Örby och en planerad station
Snösätra i södra Stockholm**

Remiss från Energimarknadsinspektionen

Remisstid den 18 april 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession, ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning mellan terminalplats Örby och en planerad station Snösätra i södra Stockholm” hänvisas till vad som anförs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Staden har för yttrande från Energimarknadsinspektionen inbjudits till samråd om yttrande över ansökan om nätkoncession. Ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning mellan terminalplats Örby och en planerad station i Snösätra.

Koncessionsansökan gäller en del i projektet Stockholms Ström, som syftar till att utöka kapaciteten i strömförsörjningen och frigöra mark för exploatering.

Ärendet går att läsa i sin helhet på [Energimarknadsinspektionens hemsida](#).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har inkommit med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har tidigare yttrat sig på samråd om berörd sträckning från Svenska kraftnät. Den av staden förordade sträckningen har tillgodosetts. Förvaltningarna anser att föreslagen sträckning inte strider mot gällande detaljplaner och områdesbestämmelser.

I och med att ledningssträckningen fortfarande utgörs av ett mindre ”utredningsområde” är det avgörande att dialog förs med staden vid detaljprojektering så att stadens långsiktiga ambitioner med Örbyleden kan realiseras. En förutsättning för att kontoren ska kunna godkänna Svenska kraftnäts föreslagna lösning är vidare att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå.

Mina synpunkter

I förslaget till ny översiktsplan är Örbyleden utpekad som stadsboulevard. Detta innebär att vi på sikt vill bygga om vägen för att möjliggöra bostäder längs Örbyleden och minska dess barriäreffekt. För att stadens långsiktiga ambitioner med Örbyleden ska kunna realiseras är det avgörande att Svenska kraftnät har en god dialog med staden vid detaljprojekteringen.

För att det ska vara möjligt att bygga om Örbyleden är det en förutsättning att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå. Det måste också vara möjligt att ha ett gång- och cykelstråk, en lokalgata eller en del av Örbyledens körfält över ledningarna.

Fram till dess att Örbyleden får en mer urban karaktär är det viktigt i samband med markförläggningen att träd längs Örbyleden sparas och återplanteras. Detta för att skapa en bra boendemiljö och minska partikelnivåerna.

I övrigt hänvisas till förvaltningarnas tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession, ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning mellan terminalplats Örby och en planerad station Snösätra i södra Stockholm” hänvisas till vad som anförs i promemorian.

Stockholm den 29 mars 2017

KARIN WANNGÅRD

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet Anna König Jerlmyr (M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut avslås.
2. Därutöver anfördes följande som svar på remissen från Energimarknadsinspektionen.

Stockholms stad har tidigare förordat en lösning som innebär att kabeln förläggs i kulvert under Örbyleden, gällande delsträckan Örbyleden söderut. Det skulle i framtiden ge ökad möjlighet att bygga fler bostäder i området. Därför är det viktigt att staden står fast vid kulvertalternativet. Den kabelförläggning som nu föreslås innebär avsevärda inskränkningar i framtida möjligheter att bebygga området. Detta eftersom en bredare zon av strålningsskäl skulle förhindra en hög exploateringsgrad när Svenska Kraftnäts magnetfältpolicy ska följas samt till följd av det faktiska utrymme som kabelförbanden kräver.

Vi har tidigare framfört att staden bör vara tydlig med att Svenska Kraftnät ska ta hänsyn till denna omständighet. Vi vidhåller den uppfattningen. Det nu föreslagna alternativet innebär en markförläggning av ledningarna som huvudsakligen följer den befintliga gång- och cykelvägen vilket kraftigt kommer att begränsa möjligheten att bebygga området söder om Örbyleden.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Dennis Wedin, Johanna Sjö, Markus Nordström och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Svenska kraftnät har på regeringens uppdrag utrett hur stam- och regionnäten för el i Stockholms län ska utformas i framtiden. Utredningen antog namnet ”Stockholms Ström” och består av ett 50-tal delprojekt med syfte att utöka kapaciteten och driftsäkerheten i strömförsörjningen samt frigöra mark för exploatering.

Kommunfullmäktige godkände under år 2009 (Dnr 315-2928/2008) ett avtal om projektet Stockholms Ström med Svenska kraftnät med flera ledningsägare. Avtalet reglerar bland annat stadens medfinansiering av projektet i syfte att bland annat frilägga mark för bostadsbebyggelse. Vid samma beslutstillfälle gavs exploateringsnämnden rätt att senare träffa ram- och genomförandavtal med Affärsverket Svenska kraftnät AB, Fortum Distribution AB och Vattenfall Eldistribution AB inom ramen för projektet Stockholms Ström. Intentionsavtalet innebär en medfinansiering från staden om totalt 946 mnkr.

Staden svarade under 2015 (Dnr 133-1294/2015) samt under år 2016 (Dnr 133-856/2016) på remiss avseende en ny 400 kV elnätsförbindelse på sträckan Örby-Snösätra.

Efter samrådet har en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättats och Svenska kraftnät har hos Energimarknadsinspektionen ansökt om tillstånd att bygga och använda en kraftledning (nätkoncession för linje). Energimarknadsinspektionen är den myndighet som avgör om ledningen ska få tillstånd.

Energimarknadsinspektionen har skickat koncessionsansökan på remiss till staden med frågor om den planerade ledningen är förenlig med detaljplaner och områdesbestämmelser, om den berör skolor och förskolor samt annat viktigt av betydelse.

Ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning mellan terminalplats Örby och en planerad station Snösätra i södra Stockholm. Denna ansökan avser etapp 3 av den längre elförbindelsen City Link som binder ihop norra och södra Stockholmsområdets elnät.

Energimarknadsinspektionen har remitterat ärendet till Stockholms stad för besvarande senast den 18 april 2017.

Samrådet

Sträckningen för 400 kV-förbindelsen mellan Örby och Snösätra har främst lokaliserats utmed befintlig infrastruktur och följer i huvudsak gång- och cykelvägen utmed Örbyledens västra sida söderut till Högdalens industriområde. Norr om industriområdet viker förbindelsen av västerut och följer gång- och cykelvägar genom Trollesundsskogen. Därefter korsar förbindelsen tunnelbanespåret till Högdalsdepån och Nynäsbanan innan den ansluter till Snösätra. Förbindelsens sträckning framgår av koncessionskartan, se kartbild A nedan för ett utsnitt.

Kartbild A

Svenska kraftnät uppger i sin koncessionsansökan att utbyggnadsförslaget för kraftledningen berör gällande detaljplaner men står inte i strid med någon, eftersom huvuddelen av sträckningen berör allmän platsmark (park- och/eller naturmark). Sträckningen berör även ett tunnelbanespår och icke planlagd mark. Invid sträckningen pågår två detaljplaneprocesser och Svenska kraftnät uppger att de i dessa planer för en nära dialog med Stockholms stad.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning har inkommit med ett gemensamt tjänsteutlåtande.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret, exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning delar Svenska kraftnäts bedömning att sträckningen inte strider mot några detaljplaner eller områdesplaner samt att det är viktigt att dialogen fortsätter i de detaljplane-processer som pågår längs sträckningen.

Kontoren ser positivt på att den sträckning som sökts koncession för överensstämmer med stadens sedan tidigare förordade sträckning.

I förslaget till ny översiktsplan är Örbyleden utpekad som så kallad stadsboulevard. Detta innebär att staden vill ha möjligheten att på sikt bygga om vägen för att minska Örbyledens barriäreffekt och bygga bostäder längs med vägen. I och med att kraftlednings-sträckningen fortfarande utgörs av ett mindre "utredningsområde" är det avgörande att dialog förs med staden vid detaljprojektering så att stadens långsiktiga ambitioner med Örbyleden kan realiseras.

En förutsättning för att kontoren ska kunna godkänna Svenska kraftnäts föreslagna lösning är att ledningarna förläggs 1,5 meter under Örbyledens nivå. Detta för att kunna möjliggöra en framtida ombyggnad av vägen. Kontoren förutsätter även att det kommer vara möjligt att ha ett gång- och cykelstråk, en lokalgata eller en del av Örbyledens körfält över ledningarna.

Fram till att Örbyleden får en mer urban karaktär är det i samband med markförläggningen viktigt att träd längs Örbyleden sparas och återplanteras vid behov för att minska partikelnivåerna och för att skapa en bra boendemiljö. Kontoren förutsätter att Svenska kraftnät kommer stå för kostnaderna för återplantering.

Svenska kraftnät bedömer att projektets konsekvenser vad gäller omgivningspåverkan blir små eller obetydliga. Kontoren förutsätter att åtgärder vidtas för att så långt möjligt minimera påverkan under byggskedet, markföroreningar samt naturmiljön.

Kontoren utgår från att Svenska kraftnät tar största möjliga hänsyn till ekologiska värden under konstruktions- och driftsfas. Kontoren ser även att Svenska kraftnät arbetar med att återställa vegetation i möjligaste mån.

Kontoren anser att det är angeläget att minimera arbetsområdets bredd för att begränsa projektets negativa påverkan på ekologiska och rekreativa värden. Sträckningen genom Trollesundsskogen är ett exempel på en delsträcka där breda arbetsområden skulle få en stor negativ påverkan. Kontoren förutsätter att Svenska kraftnät kommer stå för de extra kostnader som kan uppstå på grund av skötseln för att säkerställa en 8 meter bred skogsgata där endast lägre växtlighet ska få växa. Staden behöver involveras i planeringen av denna skogsgata.

Förslaget innebär preliminärt ingen förhöjd magnetfältsexponering där människor varaktigt vistas. Kontoren vill ändå påminna om att ansvariga myndigheter stödjer en försiktighetsprincip som syftar till att begränsa exponering för magnetfält, i synnerhet där människor stadigvarande vistas. Vid nya elektriska anläggningar bör man redan vid planeringen beakta teknikval och placering för att begränsa exponeringen.

På Trollesundsvägen 55 ligger en förskola som Svenska kraftnät behöver ta hänsyn till för att undvika exponering av magnetfält. En ny förskola kan bli aktuell i Trollesundsskogen, vilket också behöver tas hänsyn till.

Som svar på remissen "Begäran om yttrande över ansökan om nätkoncession, ansökan avser en ny 400 kV markförlagd kraftledning mellan terminalplats Örby och en planerad station Snösätra i södra Stockholm" hänvisas till vad som anförts i stadsledningskontorets, exploateringskontorets, miljöförvaltningens, stadsbyggnadskontorets, trafikkontorets och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltnings gemensamma tjänsteutlåtande.